V. évfolyam 3. szám

2015. március

KEMLIB

Komárom-Esztergom megyei könyvtárszakmai folyóirat

(A Téka Téma utódja)

http://kemlib.jamk.hu
kemlib@jamk.hu

Kiadja a József Attila Megyei és Városi Könyvtár

2800 Tatabánya, Fő tér 2. **Felelős kiadó** dr. Voit Pál igazgató
Felelős szerkesztő: Szilassi Andrea. **Rovatvezetők:**
Erősné Suller Ildikó, dr. Horváth Géza, Feketsné Kisvarga Anita, Kissné Anda Klára, Mikolasek Zsófia, Nagy Edit, Szilassi Andrea, Vitéz Veronika.
Design: Török Csaba. **Műszaki szerkesztő:** Szilassi Andrea
ISSN 2062-5782

Tartalom

Megyei körkép

Feketsné Kisvarga Anita (Tatabánya)
A magyarság helye és szerepe a korszakváltásban – Balogh Béla előadásáról 4-5. oldal
Nagy Edit (Tatabánya)
Szülinapi könyvtár-túra .....6. oldal
Kiállítások a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban januártól márciusig ....7. oldal
Pohner Lászlóné – Szilassi Andrea (Tatabánya)
Internet Fiesta 2015. .....8. oldal
Makuvek Nóra (Tata)
Évszakok az érzelmek tükrében – vers- és prózaíró pályázat .....9. oldal
Biblioterápia Bartos Évával .....9-10. oldal
Petrozsényi Eszter (Tata)
Klasszikus és mégis modern .....10. oldal
Kovátsné Várady Eszter (Esztergom)
Könyvtári beszélgetések.....11. oldal
Köztünk élnek I.....12. oldal
Szűcs Katalin (Esztergom)
Köztünk élnek II.....12-13. oldal
Könyvtári éjszaka felvidéki diákok részvételével .....13-15. oldal
Forgács Péter (Párkány)
Könyvtári éjszaka – tanulságok, örömök .....16. oldal
Takács Tímea (Oroszlány)
Így írnak ők .....17. oldal

Mi történt a KSZR háza táján?

Lőrincz Mária Magdolna (Ete)
Számítógépes felhasználó-képzés időseknek Etén.....18. oldal
Szilassi Andrea (Tatabánya)
Előadás az okostelefonokról diákoknak Naszályon .....18-19. oldal

Gyereksarok

Sóvágó Zsoltné (Tatabánya)
Író-olvasó találkozó Berg Judittal.....20. oldal
Zimonyi Zsanett (Esztergom)
Hagyományőrző huszárok.....21. oldal

Honismeret, helyismeret

Dr. Horváth Géza (Tatabánya)

Magyarország mezőgazdálkodása a 18-19. században –
Angyalffy Mátyás életútjának méltatása ..... 22-23. oldal

Márku Mónika (Komárom)

Gyermekmenedékházból óvoda – A szőnyi óvoda története
az elmúlt 116 év távlatából..... 23-24. oldal

Egyesületi élet

Kissné Anda Klára (Tatabánya)

Tisztújítás után az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete..... 25-27. oldal
Felfelé ívelő pályán a megyei szervezet – öt év tükrében..... 27-29. oldal
Pénzügyeink 2000-2014 között ..... 29-31. oldal
Az MKE részvétele a XXII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon ..... 31. oldal
Az év fiatal könyvtárosa – Pályázati felhívás 2015. . ..... 31. oldal

Klikk

Vitéz Veronika (Tatabánya)

Merre tart az IT világ?..... 32-33. oldal

Megyénk könyvtárai a sajtóban

Nagy Edit (Tatabánya)

2015. február..... .34-36. oldal

Megyei körkép

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
fekets.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évfolyam 3. szám

2015. március

KEMLIB

A magyarság helye és szerepe a korszakváltásban – Balogh Béla előadásáról

Feketsné Kisvarga Anita

Megszokhattuk már, hogy a József Attila Megyei és Városi Könyvtár Öko-esték rendezvénysorozata keretében gyakran hallhatunk az ezotéria területéről érkező előadókat. Ezúttal *Balogh Béla* spirituális tanító volt a vendége a József Attila Megyei és Városi Könyvtárnak 2015. február 23-án.

Balogh Béla tatabányai előadására kilencvenen voltak kíváncsiak

Nász János, az Öko-esték könyvtáros-házigazdájának bevezető szavai után Balogh Béla azzal kezdte prezentációját, hogy megmagyarázta, milyen korszakváltásra utal előadása címe. A Föld tengelye precessziós mozgást végez, vagyis forgástengelye a forgatónyomaték hatására elmozdul. E mozgás következtében 2650 évente kezdődik egy-egy új korszak a Föld életében. Most, - Atlantisz után, – ismét lehetőség nyílik a Földön megteremteni az Aranykorszakot, a béke, a harmónia, az egészség és a bőség korszakát. Hogyan lehet ezt az érát megteremteni, és milyen szerepe lehet ebben a magyarságnak? Ezt vázolta az előadás.

A kérdések megválaszolásához mindenekelőtt materialista világképünkkel kell szakítanunk – hívta fel a figyelmet az előadó. Ehhez érdemes figyelembe vennünk, hogy Univerzumunk mindössze 4%-a megfogható, anyagi, 96 %-a viszont a megfoghatatlan, szellemi világhoz tartozik. És még a materiális világban is vannak olyan produktumok, melyek keletkezése, funkciója a tudomány hivatalos álláspontja szerint megmagyarázhatatlan.

Miért van akkor szükség ezeknek a hiányos tudományos magyarázatoknak a köztudatban tartásához? Balogh Béla szerint azért, hogy az emberek félelemben és tudatlanságban éljenek. A félelem értékrendbeli válsághoz vezet, melyben nem a hagyományos értékek megragadása, a család, a nemzet szeretete, a Teremtővel való kapcsolattartás, hanem a pénzszerzés, a hatalom birtoklása, mások kizsákmányolása a cél.

Ha megpróbálunk szakítani az iskolában belénk sulykolt evolúció-elmélettel és materialista világszemlélettel, akkor egyrészt megmagyarázhatókká válnak olyan kísérleti eredmények és jelenségek, melyek eddigi

tudásunkkal felfoghatatlanok, másrészt befogadóivá válunk néhány, a közgondolkodás szerint „meredeknek” számító gondolatnak:

1. Az ember élete nem a születéssel kezdődik, és a halállal végződik. Az ember él és létezik a fizikai test megszületése előtt és után is. Az élet örök. Az ember teremtett és teremtő energialény. Ha ez tudatosul bennünk, megszabadulhatunk félelmeinktől is.
2. Az Univerzum nem anyagi jellegű, hanem hullámtermészetű.
3. Az Univerzum örökmozgó.
4. Az evolúció csak fejlesztés.
5. Az ok-okozati törvény következtében minden momentum az életünkben általunk teremetett és befolyásolt.

Tudnunk kell, hogy az emberiség által olyan régóta áhított Aranykorszakot nem készen fogjuk kapni, hanem meg kell teremtenünk. Ehhez a teremtő munkához azonban elsőként önmagunkat kell alkalmassá tennünk: testünk csakraközpontjait meg kell szabadítanunk a szabad energiaáramlást akadályozó gócoktól; meg kell tudnunk bocsájtani önmagunknak és másoknak; „belső rendrakást” kell végeznünk mindenekelőtt. Az előadó a teremtő munka öt lépésével is megismertette a hallgatóságot:

1. Gondolj nagyot!
2. Írd le!
3. Írj le egy dátumot!
4. Töltsd fel érzelemmel a gondolatot a vágyott cél elérése érdekében, és tarts ki legalább 21 napig!
5. Ne add fel!

Milyen kiemelkedő szerepe lehet ezen új világrend megteremtésében a magyarságnak? „Magor népe” Balogh Béla szerint a hagyományos értékeket vallja. Ennek bizonyságául elég elolvasnunk az Alaptörvényünk kezdő sorait, a Nemzeti hitvallást. Tudnunk kell, hogy ha konfliktusaink keletkeznek Európával, vagy nem vagyunk gazdaságilag sikeresek, az nem politikai vagy gazdasági okokkal magyarázható, hanem értékrendbeli, gondolkodásmódbeli különbözőségekkel. A sokrétegű jelentéssel bíró magyar nyelv is bizonyítéka annak az egyedi és gyakran ösztönös tudásnak, mely képessé teszi a magyarokat az új értékrend felé nyitásra és annak megértésére. Ez az a muníció, mely minket kiemelt szerephez juttathat egy új korszak megteremtésében, és ezek a tényezők magyarázzák, hogy miért nem találja a helyét a világban Magor népe – zárta előadását Balogh Béla.

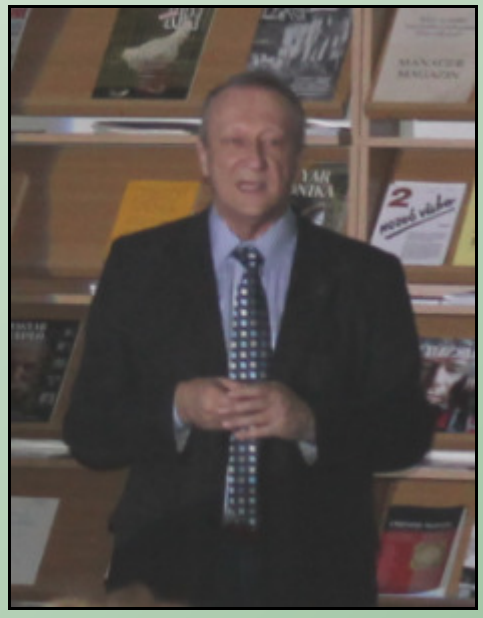

Balogh Béla

Az előadás után került sor az előadó könyveinek dedikálására és egyéni kérdések megválaszolására.

A fotókat Török Csaba készítette.

Szülinapi könyvtár-túra

NAGY EDIT

Tavaly egy fiatal, lelkes olvasónk, *Nagyné Hegedűs Szandra* megálmodott egy könyvajánlós, beszélgetős közösséget: egy olvasóklubot. Kezdeményezését a könyvtár vezetése örömmel befogadta, így alakult meg a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban az Olvasólámpa klub.

Klubtagjaink inkább az idősebb korosztály képviselői, de néhány huszonéves is rendszeres látogatója a foglalkozásoknak. Szerencsére a korkülönbség szemmel láthatóan senkit sem zavar, a taglétszám lassan, de biztosan nő. Havonta egyszer, általában minden hó második hétfőjén jövünk össze másfél órára.

Az olvasóklub jelképét ábrázoló lámpát Antal László ötvös iparművész tervezte

Február 9-én, a klub egyéves születésnapján - a zord idő ellenére - 16-an látogattak el hozzánk, hogy együtt ünnepeljünk. Könyvtár-túrát szerveztünk nekik.

Ráhangolódásként a 0-3-as osztály szakkönyveit böngésztük, majd *Kissné Anda Klára*, a tájékoztatási és bibliográfiai osztály vezetője röviden felvázolta az ETO logikáját.

Kis könyvtártörténeti bevezető után *Petényi Erzsébet* kolléganőnk végigkalauzolta az olvasóklubosokat a könyvtár Fő téri épületén. A tömörraktártól az igazgatói irodáig minden helyiségbe bekukkanthattak. Mindenki nagyon élvezte az idegenvezetést, csodálkoztak, hogy a könyvtárosok mennyi mindennel foglalkoznak. Van, aki közel 50 éve könyvtártag nálunk, de a belső tereket még sohasem látta. Nagy örömmel fogadtuk, hogy ezúttal a helyi televízió és rádió is képviseltette magát.

De miért is hagytuk el a járt utat és a szépirodalmi polcokat?

Részben azért, mert azt tapasztaltam, hogy amíg egy adott könyv az újak között van, addig kelendő, később szinte „elsüllyed" a saját szakjában. Másrészt olvasóink is gyakran csodálkoznak rá, hogy egyes könyveket, pl. útleírásokat, életrajzot, a szakirodalomban találnak.

Mivel a tavalyi foglalkozások úgyis a szép- és szórakoztató irodalom jegyében teltek, idén három alkalommal – elsőként februárban – a szakirodalom világába kirándulunk. Nem titkolt célunk volt, hogy a klubtagoknak megmutassuk: a könyvtár másik felében is lelhetnek kedvükre való olvasmányokat.

Könyvtár-túra a kulisszák mögött
Fotó: Nagy Ádám

Kiállítások a József Attila Megyei és Városi Könyvtárban januártól márciusig

Nagy Edit

Fő téri könyvtárunk Könyv-Kép-Tár galériájában idén elsőként ***Fink Adrienn*** mutatkozott be „Portrévariációk” címmel. Noha elég beszédes a cím, annyit még hozzátennék: a falakról 9 világhíresség arcképe nézett le ránk egy hónapon keresztül. Adrienn – mint oly sokan mások – gyerekkora óta rajzol, de igazán sikeres portrékat azóta készít, amióta elvégzett egy jobb agyféltekés tanfolyamot. Bemutatkozó szövegében így ír: *„Számomra ez az egyik legfontosabb dolog: létrehozni, alkotni, és az a meglátásom, hogy ez tetszik az embereknek. Mindenki szereti a művészetet!”*

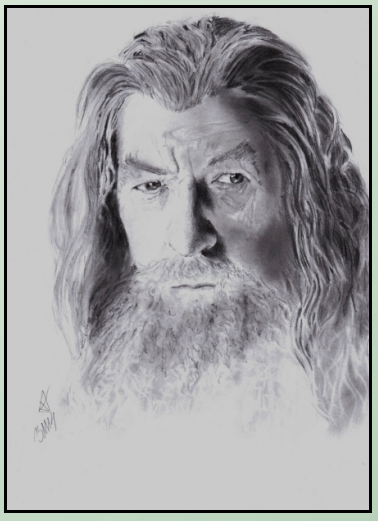

Gandalf. Fink Adrienn grafikája

Márciusban ***Bócsó Rozália*** akvarell technikával készült, nyáridéző tájképeit láthatják a könyvtárlátogatók. Rozália bemutatkozásában elárulta, hogy 1978-óta dolgozik a megyei kórház koraszülött osztályán, hivatása szerint tehát nem kapcsolódik a képzőművészethez, mégis: az alkotás egész eddigi életében elkísérte. Vonzódik a régi, hagyományos témákhoz, amiket tollal, pasztellel, akvarellel, akrillal örökít meg, de készít mandalákat is. Témái változatosak, egy a közös bennük: valamennyi a számára értékeset, szépet, érdekeset jeleníti meg. Festményei április 3-ig láthatóak a Fő téri könyvtárban.

Február közepétől ***Lőrincz Szandra*** belső késztetésű rajzait láthattuk. A tatabányai születésű grafikus az oroszlányi Lengyel József Gimnázium két éves továbbképző szakán sajátította el a rajzoláshoz szükséges ismereteket. Szürreális alkotásai szimbolikus jelentésűek, művein a formák és színek szinte kavarognak. Kedveli a mozgás megjelenítését, képeit jellegzetes emberalakok és apró formák töltik ki. Művei sajátos belső kommunikációról mesélnek.

Népház Úti Fiókkönyvtárunkban január 16-án ***Szabóné Mákos Margit*** kiállítását nyitottuk meg. A rendezvény *Dr. Voit Pál* igazgató köszöntőjével kezdődött, majd *Könye Melinda* előadásában meghallgattuk a Macskák c. musical egyik betétdalát. A képek értékelését, és a megnyitóbeszédet *Papp Albert* festőművész tartotta.

A gótika ihlette. Szabóné Mákos Margit alkotása

Az alkotó bemutatkozásából megtudhattuk, hogy mindig is vonzódott a különféle művészetekhez: fiatal korában táncolt, színészkedett, verseket írt, és adott elő, ennek ellenére nem lett hivatásos művész. Az élet úgy hozta, hogy más szakterületen kellett helytállnia. 41 évig dolgozott a villamos energia iparágban, 2011-ben gazdasági igazgatóhelyettesként ment nyugdíjba. Felelősségteljes munkája mellett szinte minden nap szakított időt a festésre. Kísérletező alkat, sokféle technikát kipróbált. Március 3-ig tartó kiállításán utazásait, belső világát, gondolatait láthattuk. Az említett képek akril, akvarell, selyem, kollázs és monotípia technikával készültek.

Internet Fiesta 2015.

Pohner Lászlóné, Szilassi Andrea

Az Internet Fiesta az internetkultúra népszerűsítését szolgáló világméretű programsorozat. Kezdeményezője az Internet Society néven 1992-ben alakult szervezet. (http://www.internetsociety.org/) A nemzetközi bizottság székhelye Párizsban van. A fesztivált hagyományosan minden év márciusában rendezik meg. Évről-évre más-más területet helyeznek fókuszba az online szolgáltatások és egyéb lehetőségek közül a világhálót használók számára. Idén *Környezetünk és családunk az interneten* volt a rendezvények mottója. Általános cél, hogy minél szélesebb körben megismertessük helyben a kapcsolatteremtés 21. századi eszközeit és különféle módjait. Magyarország az elsők között, 2000-ben kapcsolódott az Internet Society eseményeihez.

A hazai IF programok szervezője az Informatikai és Könyvtári Szövetség, a lebonyolítást pedig a kecskeméti Katona József Megyei Könyvtár koordinálja. Az eseménysorozat apró ajándékai és a plakátok a Nemzeti Kulturális Alap támogatásának köszönhetően jutnak el a regisztráló szervezetek számára. Különös módon idén egyedül a JAMK regisztrált eseményt a Fiestára Komárom-Esztergom megyéből, habár országszerte idén is bőséges volt a kínálat rendezvényekből. A tatabányai program idén is a NetNagyi klub keretei között zajlott a Népház Úti Fiókkönyvtárban. Ezúttal azonban – váratlan körülmények következtében – teljesen át kellett szervezni az előadásokat az esemény előtt három nappal, és más segítő közreműködőket kellett találni. Ennek oka, hogy *Szilassi Andrea* volt a tervezett előadó, de váratlan betegsége miatt nem tudott részt venni az eseményen. Az utolsó napokban is sikerült azonban önkéntes előadókat toborozni a klub tagjai közül.

A NetNagyi klubot *Pohner Lászlóné* nyitotta meg, aki a rendezvény háziasszonya és technikusa is volt ez alkalommal. A vendégek köszöntése után *Csáki István* mutatott be érdekes és hasznos alkalmazásokat, valamint rövid bemutatót tartott munkáiból **Kaleidoszkóp technikai érdekességekből** címmel. Szünet után *Szekér Józsefné* következett. Előadásának címe: **Kapcsolatban a család - Képes angliai úti beszámoló** volt. Hangulatos és értékes élménybeszámolóját még a rendelkezésre álló időn túl is szívesen néztük és hallgattuk volna.

A két téma között a szokásos vendéglátás keretein belül alkalom nyílt az előadókkal és egymással az eszmecserére. Öröm volt újra megtapasztalni a közösségben rejlő erőt, a netnagyi csoport segítőkészségét, amely nélkül ez a rendezvény nem jöhetett volna létre.

A fotókat Pohner Lászlóné, Czeczon Lászlóné és Lődi Ferencné készítette.

Megyei körkép

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
fekets.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évfolyam 3. szám

2015. március

KEMLIB

Évszakok az érzelmek tükrében – vers- és prózaíró pályázat

MAKUVEK NÓRA

A könyvtár január második felében hirdette meg a fenti című vers- és prózaíró pályázatát. 12 és 19 éves kor között volt lehetőség jelentkezni, négy – két vers- és két prózaíró – kategóriában.

Örömmel vettük a nagy érdeklődést, összesen 19 pályamű érkezett 14 tollforgató diáktól. A március 4-én sorra kerülő eredményhirdetésen a legjobb írások beküldőit könyvjutalommal díjaztuk. A sikeres fogadtatásnak köszönhetően a könyvtár jövőre is meghirdeti a pályázatot.

Makuvek Nóra átadja a jutalmat az egyik díjazottnak.
Fotó: Goldschmidt Éva

Biblioterápia Bartos Évával

MAKUVEK NÓRA

2015. február 25-én biblioterápiás foglalkozást tartott a könyvtárban *Bartos Éva*, az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa, biblioterapeuta. A résztvevők megismerkedhettek a módszerrel, és betekintést nyerhettek egy terápiás óra programjába.

Kollár Noémi és Bartos Éva.
Fotó: Goldschmidt Éva

A bemutatkozásnak része volt, hogy felidézték a könyvekkel való ismerkedésük időszakát, és első olvasmányélményüket. Ezek után megmozgathatták fantáziájukat, melyben játékos kártyák voltak segítségükre. Érdekes volt megtapasztalniuk, milyen könnyen összeáll egy történet saját képzeletviláguk és a képek találkozásával.

Befejezésként mindenki felolvasott egy szöveget, mely az olvasás és ember kapcsolatáról szólt. Erről aztán lehetett beszélgetni, megismerhették a résztvevők egymás élményeit, álláspontját.

A könyvtár a jövőben egy széleskörű, biblioterápiával foglalkozó előadást szervez, melynek keretében a tatai nagyközönség is megismerheti a módszer lényegét.

Klasszikus és mégis modern

Petrozsényi Eszter

Erőteljes hangzású, klasszikus műveltségen alapuló, hittel átszőtt költészet ***Petrőczi Évá****é*. Vele ismerkedhetett meg a tatai közönség 2015. március 4-én a Móricz Zsigmond Városi Könyvtárban, a *Könyves Szerda* sorozat aktuális rendezvényén.

Beköszöntőként kedves gesztust tett városunknak: felolvasta több, Tatához kötődő versét, jelezve ezzel, hogy nem először járt nálunk. Személyes benyomásokat idézve kötötte össze az idézett verseket, rávilágítva ezzel azok lényegére. Beszélt életéről, a gyermekkor, ifjúkor érintésével pedig külföldi élményeiről, közben sorra hangzottak el a mértéktartó, szinte szűkszavú, gyakran humorral fűszerezett költemények. Megható volt látni, hogy néha egy-egy emlék, vagy éppen az olvasott mű, miként csalt könnyeket nem csupán a közönség, hanem az alkotó szemébe is. A hallgatóságot nem kellett sokat biztatni: sorra tették fel kérdéseiket, és a vendég versekkel válaszolt azokra. Részletesen bemutatta legfrissebb kötetét, mely *Szürkeháj* címmel jelent meg, felidézve belőle a prózai részeket rendre megtörő verseket.

Dedikálással ért véget a hangulatos este. Sok tatai lett gazdagabb Petrőczi kötettel ezen a napon.

Petrőczi Éva és Petrozsényi Eszter.
Fotó: Makuvek Nóra

Megyei körkép

Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
feketsne.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évfolyam 3. szám

2015. március

Könyvtári beszélgetések

Kovátsné Várady Eszter

Kobzos Kiss Tamás Kossuth-díjas és Liszt Ferenc-díjas énekes, hangszeres zenész, zenetanár február 2-án volt könyvtárunk vendége.

Kobzos Kiss Tamás. Fotó: Nyári Andrea

Zongorázni, majd magánúton gitározni tanult egyetemi évei alatt (debreceni KLTE kutatóvegyész szak). A Főnix színjátszó együttes, majd a Délibáb népzenei együttes tagja lett, s az ének mellett több hangszeren is megtanult játszani (citera, koboz, brácsa, tekerő, reneszánsz lant, török saz). Több tanulmányt írt a népzenetanítás témakörében, előadásokat tartott, konferenciákat szervezett. 2007-ben a Magyar Művészeti Akadémia tiszteleti tagja, 2012-ben levelező, 2013-ban rendes tagja lett.

Garamvölgyi László volt a könyvtár vendége február 16-án. A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács kommunikációs vezetője kissé elvont elmélettel kezdte a beszélgetést. Beszélt az evolúcióról, az emberi agy kialakulásáról, arról, hogy genetikai vizsgálatok bizonyítják, hogy a mai ember mind agykapacitását, mind fizikumát illetően rosszabb állapotban van, mint párezer éves őse. Garamvölgyi lehangoló állítása szerint a három emberi alaptulajdonság: az undor, a félelem és a harag szükséges a szelekciós folyamatban, helyesebben a túléléshez, a természetes kiválasztódáshoz – nem pedig a szeretet. Ez egyebek mellett magyarázatot ad világunk negatív történéseire. Garamvölgyi szerint „nincsenek amplitúdói a gonoszságnak”, vagyis az emberi gonoszság határtalan. Megtudhatta továbbá a közönség, hogy a média teljes agymosást képes az emberben végezni (bár ezzel nem hallottunk újat). Ez már nem a klasszikus média, mondta a kommunikációs vezető, ez az internet. Az internet veszélyesebb a mintegy hatvan éve elterjedt televíziózásnál, mivel interaktív. Bármilyen manipulációra képes. Hallhatott a közönség az internet-terrorizmusról is – bármilyen hajmeresztő, Mexikóban ember-rablást is végeztek interneten keresztül. Megdöbbentő számadat is elhangzott: Európa huszonnyolc országa közül Magyarország az egyetlen, ahol a facebook felhasználók száma meghaladja az internetezőkét. A negatív kicsengés ellenére a hallgatóság sok érdekes feltevést, információt, gondolkodnivalót kapott ezen az estén a könyvtár rendezvényén, melyen ezúttal is szépszámú közönség – köztük számos fiatal – vett részt.

Garamvölgyi László. Fotó: Nyári Andrea

Köztünk élnek I.

Kovátsné Várady Eszter

Pusztaszeri Kornél színművésszel február 9-én találkozhattak az érdeklődők könyvtárunk olvasótermében. Az esztergomi születésű színész középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte. Főiskola előtt néhány évig a Pinceszínházban játszott, 1985-ben végzett a Színház és Filmművészeti Főiskolán, azóta a Madách Színház tagja. Tehetséges karakterszínész, határozott érzékkel a groteszk iránt.

Sinkó Gyula és Pusztaszeri Kornél. Fotó: Nyári Andrea

Dr. Horváth Istvánt nem kell bemutatni az esztergomi közönségnek. Városunk jól ismert, tisztelt és kedvelt alakja ő, aki a könyvtárban a „Köztünk élnek" sorozat harmadik vendége volt február 23-án. A város területén és környékén számos feltárás vezetője a beszélgetés első perceiben személyes életének fordulatairól szólt *Bánhidy Vajk* kérdéseire, arról, hogy a történelmi környezet miként irányította már gyermekkorában érdeklődésének alakulását a régmúlt felé, és határozta meg pályájának alakulását. 1966-tól volt a Balassa Bálint Múzeum régésze, és már akkor mindent megtett – személyes fenyegetettséget is vállalva – , hogy az Esztergom föld alatti kincsei iránt közömbös, vagy a város épített múltját akár szándékosan semmibe vevő városvezetés ne tüntesse el végérvényesen múltunk felbecsülhetetlen értékű emlékeit. A beszélgetést a címzetes igazgató úr élvezetes előadással színezte a tőle megszokott szenvedélyességgel, hallatlan ismerettel az esztergomi vár és a Mattyasovszky bástya feltárásáról. A nagyszámú érdeklődő az idő előrehaladtával sem engedte el egykönnyen a közkedvelt, nagy tudású régészt; számos kérdésre kellett még válaszolnia.

Dr. Horváth István. Fotó: Nyári Andrea

A beszélgetés végeztével pedig a vendéget nemcsak beszélgetőtársa, hanem a könyvtár is köszöntötte abból az alkalomból, hogy nevezetes dátumhoz érkezett: szép, kerek születésnapot ünnepelt épp a program előtti napon! Február 22-én töltötte be Dr. Horváth István címzetes igazgató úr, Esztergom város díszpolgára, a Magyar Érdemrend Tisztikeresztjének tulajdonosa a 75. életévét. Ezúton is, még egyszer boldog születésnapot, és további, áldásos tevékenységben gazdag életet kívánunk!

Köztünk élnek II.

Szűcs Katalin

A „Köztünk élnek" című könyvtári sorozat március 10-ei vendége *Dr. Osvai László* főorvos volt, aki 1953-ban született Budapesten. A Semmelweis Orvostudományi Egyetemen szerzett általános orvosi diplomát 1977-ben, majd ez év októberében került Esztergomba és a kórház belgyógyászati osztályán kezdett el dolgozni. 1982-ben belgyógyászatból, majd 1986-ban tüdőgyógyászatból szerzett szakképesítést. 1994-től az Esztergomi Tüdőgondozó vezetője.

Sinkó Gyula kérdéseire válaszolva sok mindent megtudhattunk Osvai László gyermekkoráról, gimnáziumi éveiről, a fiatal szakmáját elkezdő orvosi évekről, valamint azokról a személyekről, akik meghatározták szakmai életútját. Tisztelettel és nagy szeretettel emlékezett meg az esztergomi kórház valamikori nagynevű orvosairól.

Dr. Osvai László. Fotó: Nyári Andrea

Eddigi publikációi:

Az esztergomi Kolos Kórház építéstörténete 1892–1902,

Az esztergomi Vaszary Kolos Kórház története 1902–2002

Szállási Árpád írásai *két kötetben*
Orvostörténeti mozaikok *két kötetben*

Kiadóként: *Orvosportrék Esztergomból* 1 és 2. címmel, és szerepe volt a *Feichtinger Sándor doktor önéletírása* c. kötet kiadásában

Ő indította el a *Kolos füzetek* című sorozatot, melyben esztergomi orvosok életéről olvashatunk. Eddig hét szám jelent meg.

A *Kór-Lap* 1991. január 1-én indult nyomtatott formában és 2003-tól az interneten érhető el itt: http://www.ekor-lap.hu/

Könyvtári éjszaka felvidéki diákok részvételével

Szűcs Katalin

Az esztergomi Helischer József Városi Könyvtár lelkes könyvtárosai immár 6. alkalommal szervezték meg március 13-án, pénteken a 14 -18 éves diákok számára a „Könyvtári éjszaka” című programot.

A célunk nem volt más, minthogy a könyvek, az olvasás szeretete apropóján összehozzunk diákot, tanárt, könyvtárost és egy egész éjszakára belakjuk a könyvtárat. Az esztergomi középiskolásokon kívül rendszeresen részt vesznek a felvidéki diákok is az esten. Ez alkalommal a zselízi Comenius Gimnázium, a párkányi, valamint a révkomáromi gimnázium is képviseltette magát. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a meglévő határon túli kapcsolatok ne csupán papíron / papírforma szerint létezzenek, hanem ténylegesen is működjenek. Ez számunkra különösen fontos. Ennek nagyszerű példája ez az éjszaka is, ahol a diákokon kívül a programok lebonyolítói között is voltak felvidéki tanárok. Ki kell emelni, hogy a párkányi kollégák mindig képviseltetik magukat, sőt idén a játékokban is részt vett az a lelkes párkányi könyvtáros kolléganő *Erika Árendásová,* aki ugyan csak „töri” a magyart. *Takács Krisztina,* párkányi tanárnő évek óta együttműködik a program lebonyolításában és az ő buzdítására idén *Jankus Zsolt* tanár úr is bevállalta az éjszakázást a zselízi gimnazistákkal.

A vendégek ébren tartása érdekében játékos feladatokra is sor került. Fotó: Nyári Andrea

A 12 órás program mindig különleges vendégek részvételével, játékos közösségformáló feladatokkal, jókedvű beszélgetésekkel, versekkel, könyvekkel gazdagítja a fiatal olvasókat. Igyekszünk évről évre színesebb, érdekesebb és vidámabb programot szervezni. Öröm látni, hogy a fiatalok szeretnek kreatívan gondolkodni, játszani. Mint könyvtáros, és mint a program egyik szervezője fontosnak tartom, hogy a középiskolás korosztályt is megszólítsuk, becsalogassuk a könyvtár, a könyvek és az irodalom világába. Ehhez viszont ismernünk kell az igényeiket, érdeklődési körüket és a hozzájuk vezető utat. Számunkra, könyvtárosoknak is nagyon érdekes ez a feladat.

Az idei est *Dr. Tölgyessy Zsuzsanna* egyetemi tanár drámapedagógia foglalkozásával kezdődött, amelynek alapvető lényege volt, hogy a 31 fiatal megismerje egymást. Az est egyik „rendkívüli eseménye" volt, hogy az esztergomi rendőrkapitányság szolgálatban lévő két járőre (természetesen előre a szervezőkkel megbeszélve) minden résztvevőnek láthatósági mellényt osztott ki a baleset megelőzési osztály ajándékaként. A helyszínelő rendőr pár szóban felhívta a figyelmet, hogy milyen fontos a balesetek megelőzésében a láthatóság.

E rendkívüli eseményt követően *Forgács Péter* párkányi tanár foglalkozása következett, aki nyelvi fejtörőkkel, szójátékcsatákkal „dolgoztatta" meg a diákokat. A kreatív írással is foglalkozó matematika–fizika szakos tanár gyorsan belopta magát a diákok szívébe sajátos megnyerő stílusával. Gyakorlott pedagógusként első alkalommal vezetett le ilyen foglalkozást, amely számára is kihívást jelentett. Meg kell mondanom, hogy ebből a részvevők semmit sem érzékeltek. Vendégkönyvbe írt bejegyzése: *„Öröm volt látni, hogy a fiatalok mennyire nyitottak a nyelvi játékok világa felé. Ez jó jel a jövőt illetően."* És stílusosan egy anagrammával köszönte meg a meghívást:„KÖNYVTÁRI ÉJSZAKA – VAK SZÖRNY JÁTÉKAI.

A közös esti pizzaevés elmaradhatatlan része az éjszakának. Az éjféli program meglepetés-vendége a Csavar Színház két állandó tagja, *Gál Tamás* és *Bodonyi András* volt, akik Csokonai vígeposzát, a Dorottyát mutatták be. Talán nem merészség azt mondani, hogy a jól átírt előadás szórakoztatóan helyettesítheti a gimnáziumi kötelező irodalom kissé poros, de nyelvileg remek darabjának elolvasását. Az előadásban 17. századi eredeti magyar zenei motívumok elevenedtek meg verbunkok felhasználásával, humorral, fiatalsággal és jókedvű játékossággal telítve. És nemcsak a fiataloknak jelentett élményt az előadás, hanem magának az előadónak is, aki a vendégkönyvbe „lenyomatként" ennyit írt: „*az egyik legszebb könyvtári élményem volt!"*

Dorottya szerepében Gál Tamás. Fotó: Nyári Andrea

Hajnali két óra körül, amikor már igencsak környékezte a résztvevőket a fáradtság és álmosság, nehéz feladatnak nézett elébe *Horváth Zoltán* mérnök, akiről az kell tudni, hogy „megszállottja a játéknak", és egy társasjáték klub vezetője. Perceken belül felpörgette a csapatot a nem egyszerű logikát megkövetelő játékok levezetésével, nagy sikert aratva. Az éjszaka végén mondta el nekem, hogy igazából nem is tudta, hogy mire vállalkozik, amikor elfogadta a meghívást a könyvtári éjszakázásra. Teli volt kérdéssel, kétellyel, hogy mit is fog kezdeni a gyerekekkel a hajnali órában. De

amikor belépett a könyvtárba, rögtön tudta, hogy nem lesz gond, hiszen fergeteges hangulat, remek csapat, csupa értékes fiatal társaságába csöppent.

Az izgalmas társasjátékot közös beszélgetés követte, ahol kedvenc, érdekes olvasmányokat, gondolatokat osztottak meg egymással az éjszakázók. A „könyvmolykodás" igazán tartalmas volt, és senki sem bánta meg, hogy alvás helyett a könyvtárat választotta.

És hogyan vélekedtek az estéről a diákok?

„Először úgy gondoltam: biztos jó helyre jöttem? Mit fogunk itt csinálni? Most jó pár órával később úgy gondolom: Igen, jó helyre jöttem. Megérte virrasztani, egy remek csapatépítés volt, a játékok izgalmasak voltak, a programok is rendben voltak. Remélem, 2016-ban is eljöhetek. Röviden: Remekül szórakoztam!''

„Életem legmaradandóbb könyvtári élménye, semmi kétség: a televízió és egyéb multimediális eszközök sosem győzedelmeskedhetnek a KÖNYV felett!"

„Biztosan elolvasom az Indul a bakterházat, és egészen biztosan visszatérek ide a következő évben is!"

„Jó volt a hangulat, szereztem sok barátot, és megtudtam egy csomó plusz dolgot bizonyos könyvekről. Kipróbáltam néhány játékot, és nagyon sokat nevettem. A pizzák nagyon finomak voltak!"

„Különös pozitívum számomra, hogy annak ellenére, hogy elsősorban a reál tudományok érdekelnek, nem éreztem magamat kívülállónak, sőt, kifejezetten élveztem a programokat."

„Elég jól éreztem magamat a könyvtári éjszakán. Sok új embert ismertem meg. Ez számomra fontos, mert visszahúzódó a természetem. Vidám hangulat volt jelen az egész éjszaka alatt. Nekem tetszett. Ajánlom mindenkinek!"

„Amikor megérkeztem, nem tudtam, mire számítsak. Először hallottam ilyen dologról, de azonnal felkeltette az érdeklődésemet. Minden elismerésem a szervezőknek, hogy 31 fiatalt egy egész estére képesek voltak lefoglalni, különféle izgalmas, érdekes dolgokkal."

„Nagyon jó programok voltak. És talán többet fogok olvasni ezután."

„Nagyon tartalmas éjszakai programban volt részünk, ennyi nagyszerű ember és a könyvek társaságában még utolérhetetlenebb az eltűnő idő."

Ezeket a szösszenetnyi véleményeket olvasva a fáradtságos éjszaka és az azt megelőző készülődés, szervezkedés fáradalmait elfelejtve, erőt merítve az éjszakázók hálás visszajelzéseiből ismét feltöltődve folytatjuk a mindennapi munkánkat.

A „Könyvtári éjszaka" program szervezői: *Szűcs Katalin* és *Marcali Marianna*.

Fotó: Nyári Andrea

Könyvtári éjszaka – tanulságok, örömök

Forgács Péter

Az ötlet bizarr: kamaszokat éjszakai rabságra kárhoztatni egy könyvtárban. Ráadásul önkéntes alapon! Brrrr! Mégis meglepően sokan vállalták a nem mindennapi viszontagságokkal járó kalandot. A „válogatott kínzások" közé tartoztak az általam adagolt nyelvi játékok is, amelyekről a magamfajta „mat-fizes amatőr „szójáték-mester" azt gondolná, már réges rég kihullottak a kompjúteres korszak rostáján, és zuttyanva landoltak valahol a feledés-óceán legmélyén. Az atomkor ifjú titánjainak elsőre talán avíttnak tűnhettek olyan fogalmak, mint az anagramma, a palindrom, az intarzia vagy az eszperente. Való igaz, idestova száz éve már, hogy irodalmunk nagyjai, Karinthy, Kosztolányi, Szép, Szomory, Molnár és a többiek „vérre menő" szójátékcsatákat vívtak a New York vagy éppen a Japán kávéház szivarfüstös termeiben. Nem beszélve Arany és Petőfi játékos levelezgetéséről.

Azóta ugyan sok minden megváltozott, bizonyos fokig maga a nyelv is, de a játékszenvedély, a kreativitásra való hajlam megmaradt. Ez számomra a Könyvtári éjszaka legfontosabb felismerése. Hiába nyújt a modern világ megannyi lehetőséget az alkotókészség fejlesztésére és kielégítésére, a nyelv rejtelmes világa még ma is kihívást jelent a diákok számára, csak a hozzájuk vezető utat kell megtalálni. A visszajelzések alapján úgy érzem, azon az éjjelen nekem ez sikerült. Persze, ehhez szükség volt egy lelkes szervező gárdára, vállalkozó kedvű diákokra és egy kellemes, lélekemelő szellemiséget sugárzó helyszínre. Az éjszaka pedagógiai tapasztalatai akár szerény útmutatásul is szolgálhatnának a magyar nyelvet és irodalmat oktató kollégák számára. Alapozzunk a diákok természetes kíváncsiságára, alkotókedvére és játékosságára, és lehet, hogy sokkal kisebb erőfeszítésünkbe kerül majd anyanyelvünk tisztaságának megőrzése."

(A szerző matematika-fizika szakos tanár)

Fotó: Nyári Andrea

Megyei körkép
Rovatvezető: Feketsné Kisvarga Anita
feketsne.anita@jamk.hu
34/513-677

V. évfolyam 3. szám

2015. március

Így írnak Ők...

Takács Tímea

Az oroszlányi Gárdonyi Géza Városi Könyvtárban a 2015-ös évben immár a második előadásához érkezett az „Így írnak Ők…” sorozat.

A vendég ezúttal *Potyondiné Takács Margit* volt, aki több helyi civil szervezet tagja. Az előadó megismertette a szép számban megjelent érdeklődőket a **„Családom története és benne saját sorsom”** című életút pályázatával. Margitka mesélt életének jelentősebb állomásairól, fontosabb személyeiről, munkájáról, családjáról.

Potyondiné Takács Margit. Fotó: Vajay László

A megjelentek érdeklődéssel hallgatták az előadót. Fotó: Vajay László

A könyvtár nagy hangsúlyt fektet a helyi értékek meg- és bemutatására.

Az életutat bemutató írás felolvasása előtt az előadó egy Várnai Zeni verssel köszöntötte a résztvevőket. A zsúfolásig megtelt olvasóteremben nagy figyelemmel és szeretettel hallgatták a történetet az érdeklődők.

Az előadás végén *Takács Tímea*, a bibliotéka igazgatója köszönte meg *Potyondiné Takács Margit* áldozatos munkáját, tevékenységét és kívánt további jó egészséget és sok sikert az elkövetkezendő évekhez.

Mi történt a KSZR háza táján?
Rovatvezető: Mikolasek Zsófia
mikolasek.zsofia@jamk.hu
20/2326-626

V. évfolyam 3. szám

2015. március

Komárom-Esztergom Megye Kistelepüléseinek Könyvtári Ellátása
Elérhetőség: Tatabánya 2800 Fő tér 2. Tel.: 34/513-676
www.kemkszr.hu kszr@jamk.hu

Számítógépes felhasználó-képzés időseknek Etén

Lőrincz Mária Magdolna

2015. március 3-6. között került sor az Integrált Közösségi Szolgáltató Térben a *„Kezdő és haladó számítógépes és internetes felhasználó-képzés”* tanfolyamra a József Attila Megyei és Városi Könyvtár szervezésében a KSZR keretein belül, az etei Községi Könyvtárban. A tanfolyam főleg a nyugdíjasok körében keltett nagy érdeklődést. Volt olyan „tanuló”, aki háztartásbeli, rendelkezik otthon számítógéppel, ez idáig viszont nem tudta használni. A *Kókai-Szabó Hedvig* által tartott tanfolyamon a résztvevők megtanulhattak böngészni az interneten.

Kókay-Szabó Hedvig instrukciókat ad a résztvevőknek

A résztvevők véleménye szerint azért voltak a tanultak hasznosak számukra, mivel így a világhálón meg tudnak keresni olyan verseket, énekeket, amelyeknek csak egy részét ismerik, vagy csak hallották valahol. Nagy élvezettel szolgált ez az új felfedezés számukra.

Előadás az okostelefonokról diákoknak Naszályon

Szilassi Andrea

2015. március 3-án, ebéd után az Angyalffy Mátyás Általános Iskolában 51 lelkes nebuló és néhány pedagógus gyűlt össze azért, hogy egy előadás keretében új ismereteket szerezzen az okostelefon okos használatáról. A programot a Községi Könyvtár vezetője, *Kristófné Szabó Szerafina* szervezte meg a Kistelepülések Könyvtári Ellátása keretében.

Izgalommal teli várakozás. Fotó: Szilassi Andrea

Mindenekelőtt érdemes megjegyezni, hogy a feltett kérdésre adott jelentkezések alapján a megjelentek túlnyomó többsége rendelkezett okostelefonnal, tehát nagyon is fontos volt ez az előadás számukra. Kb. harminc gyermek androidos készüléket birtokolt, négynek Windows Phone készüléke volt, iPhone típusú telefont senki sem jelzett.

Elsőként olyan tanácsokat hallhattak a résztvevők, amelyek a készülékek üzemelési idejét teszik hosszabbá és megbízhatóbbá, illetve segítenek megőrizni privát szféránkat. Különösen fontos ezt a témát tisztázni, hiszen bármennyire is örvendetes a sokféle intelligens funkció, de a telefonhívások érdekében tartósan üzemképesnek kellene lennie készülékünknek.

Ezt követően egy zsebbe vágó kérdés került napirendre. Az okostelefonok megvásárlásakor a szolgáltatóval kötött szerződésben tarifa-csomagot is kell választanunk, amely meghatározza, mekkora adatforgalom engedélyezett. Ezt a korlátot természetesen bárki túllépheti, ez azonban jelentős pluszköltséggel jár. Ez azonban elkerülhető! A telefonon beállítható az internetes és telefonálási adatforgalom figyelemmel követése. Megadhatunk korlátot, és egy grafikon bármikor megmutatja, hol tartunk éppen. Ha ezt elmulasztjuk figyelni, akkor is van segítség. A készülék jelzést ad, amikor túllépjük a beállított limitet. Azoknak, akik gyakran használják internetezésre, letöltésekre okostelefonjukat, különösen ajánlott használni ezt a funkciót.

Ezután egy kényes témakör: készülékeink biztonsága és adataink védelme következett. Tapasztalataim szerint a személyes adataikat általában nem érzik veszélyeztetve az emberek - különösen a gyermekek. Mindaddig, amíg valaki – akár csak egy rövid időre – eltulajdonítja okostelefonjukat, és anyagi kárt okoz nekik (vásárol), vagy felhasználja az elmentett jelszavakat a tulajdonos lejáratására. Amikor ez a helyzet előáll, akkor már késő a bánat! Ennek kapcsán elhangzott, hogy egyáltalán nem jelent elegendő és megfelelő védelmet a PIN-kód, vagy az ún. „minta” alkalmazása képernyőzárnak. Nemcsak azért, mert az ujjak nyomot hagynak a kijelzőn, és ezzel elárulják a titkot – ezen segíthet egy érintő toll is, amely nem hagy nyomot a kijelzőn. Egy eltulajdonított készülék adatkábellel számítógéphez csatlakoztatva készségesen továbbít mindenféle adatot illetéktelenek számára! A fájlok letörlése a telefonról szintén nem nyújt megfelelő adatvédelmet, ugyanis hozzáértők helyreállító szoftverekkel képesek visszaállítani szinte minden törölt adatállományunkat. Beszéltünk a készülék távoli vezérlésével végezhető védelmi megoldásokról és azok korlátairól.

Végezetül a tematikus forrásgyűjteményemet tallóztuk át, amelyben hasznos cikkek, tanácsok és applikáció ajánlatok találhatók tekintélyes mennyiségben. Nagyon tetszett a gyerekeknek a matematikai képleteket megoldó PhotoMath alkalmazás, amely egyelőre csak Windows telefonokon futtatható.

Befejezésül az applikációk letöltésével, konkrétan a felhasználási feltételek elfogadásával foglalkoztunk. Fontos lenne tudatosan végig olvasni, mire adunk jogosultságot egy alkalmazás fejlesztőjének? Még akkor is fontos ez, ha biztonságosnak vélt helyről, pl. a Google Play webáruházból történik a letöltés; és ha egy üzenet a letöltés előtt arról tájékoztat, hogy ez az alkalmazás nem támaszt a használatért cserébe különleges feltételeket. Hivatkozásként ebben az esetben is megnyithatók a részletek. Ezek pedig sok esetben felháborítóak! Pl. az alkalmazás bármikor bekapcsolhatja a mikrofont, a webkamerát, és felvételeket készíthet. Jogot formálhat jelszavainkra, közzétehet a nevünkben bizonyos dolgokat a közösségi portálokon. SMS-t, MMS üzeneteket küldhet a tulajdonos kontójára; videót készíthet, lemásolhatja a készüléken tárolt adatállományokat és továbbíthatja a fejlesztők felé – aki harmadik féllel is üzleti kapcsolatban is állhat. A Samsung készülékek tulajdonosai az ingyenes irodai alkalmazás használatával még arra is felhatalmazzák az applikáció fejlesztőjét, hogy alkalomadtán bluetooth kapcsolatot létesítsen. Nyilván azért, hogy az illető által használt többi eszközről is (laptopok, egyebek) lehívhasson fájlokat. Vigyázzunk, hogy az okostelefon ne váljék spionná a zsebünkben!

Gyereksarok
Rovatvezető: Erősné Suller Ildikó
suller.ildiko@jamk.hu
34/513-683

V. évfolyam 3. szám

2015. március

KEMLIB

Író-olvasó találkozó Berg Judittal

Sóvágó Zsoltné

Az író - olvasó találkozók meghatározó részét képezik a tanulók olvasóvá nevelésének. Fontos, hogy olyan ember legyen a meghívott vendég, akinek a munkáit a gyerekek már jól ismerik és szeretik.

Ezért egy programsorozat keretében *Berg Judit,* József Attila-díjas írónőt hívtuk meg a József Attila Megyei és Városi Könyvtár két fiókkönyvtárába.

Berg Judit a Kertvárosi Fiókkönyvtárban.
Fotó: Gyüszi László

Felsőgallán és Újvárosban is zsúfolásig megtelt az olvasóterem érdeklődő gyerekekkel.

Az írónő először életéről, négy gyerekéről, műveinek keletkezéséről mesélt. Lilu, Bori, Dalma és Vilmos ihletik a meséket, néha történetet és szereplőket is rendelnek, máskor ötleteket adnak édesanyjuknak. Megtudtuk, ki és hogyan ösztönözte a Hisztimesék megszületését. Mikor, milyen körülmények hatására találta ki Ruminit, és hogy írt egyre több kalandos történetet róla. Az utolsót épp most alakítja, nemsokára mi is megismerhetjük.

A gyerekeknek lehetőségük volt kérdezni is a szerzőtől, aki szívesen válaszolt mindenkinek. A hangulatos beszélgetés végén az írónő dedikálta az otthonról hozott könyveket, ami nagy örömet okozott a kis olvasóknak.

Az eltelt időben sok pozitív visszajelzés érkezett a találkozóval kapcsolatban, így a jövőben is igyekszünk majd minél több, hasonlóan érdekes programot szervezni a könyvtárban.

Berg Judit könyveit dedikálja az ifjú olvasóknak az Újvárosi Fiókkönyvtárban.
Fotó: Gyüszi László

Gyereksarok

Rovatvezető: Erősné Suller Ildikó
suller.ildiko@jamk.hu
34/513-683

V. évfolyam 3. szám

2015. március

KEMLIB

Hagyományőrző huszárok

Zimonyi Zsanett

Március 2-án 10 órától a Helischer József Városi Könyvtár vendége *Ampli Ferenc* hagyományőrző huszár őrnagy parancsnok és *Kripcsi Szabó József*, a Fehérvári Huszárok Egyesületének tagjai voltak.

Vendégeink a huszárság történelmi és kulturális értékeiről beszéltek a jelenlévő általános iskolás gyerekeknek. Ampli Ferenc bemutatta a császári - királyi hadseregbeli huszárság, más néven a Vilmos huszárok 1848-ban érvényes felszerelését és ruházatát. Kripcsi Szabó József pedig a huszárság fegyverzetét mutatta be a gyerekeknek eredeti darabokkal illusztrálva.

A Fehérvári Huszárok Egyesületének tagjai mint huszár hagyományőrzők, az egyetemes magyarság a Haza értékteremtő, szellemi és kulturális örökségének megőrzésén fáradoznak.

Fotók: Nyári Andrea

Honismeret, Helyismeret
Rovatvezető: Dr. Horváth Géza
dr.horvath.geza@jamk.hu
34/513-673

V. évfolyam 3. szám

2015. március

Magyarország mezőgazdálkodása a 18-19. században – Angyalffy Mátyás életútjának méltatása

DR. HORVÁTH GÉZA

Ezzel a címmel jelentetett meg népszerűsítő füzetet a Naszályi Tanulóifjúságért Alapítvány, több támogató segítségével. E kis terjedelmű, de annál jelentősebb tartalommal bíró munka az Angyalffy Gyakorlati Agrártudomány Képzési Program és Tanulmányi Versenyen induló, és idén már a 26. Angyalffy Hét keretében zajló megmérettetésben részt vevő diákoknak készült. De nem csak nekik, a megyéből idén 111 dolgozatot készített felső tagozatos diák számára íródott.

Naszály nagy szülötte, a jeles agrárelméleti szakíró és tanár, *Angyalffy Mátyás András* (1776-1839), emlékét ezzel tágabb körben is ápolja az 1988 óta nevét viselő, idén 57 éves általános iskola.

A munka 5 fejezetbe sűrítve mutatja be azokat a nagy társadalmi és gazdasági átalakulási folyamatokat, amelyekben szemlélhető és átgondolható a magyar mezőgazdaság fejlődése, modernizációja, Angyalffy ebben vállalt szerepe, munkássága.

A 18. századi agrárgazdaság, az e korszak második felétől jelentkező mezőgazdasági szakoktatás és szakirodalom rövid bemutatását követően a 3. fejezetben**,** a munka tengelyében legújabb kutatási eredményeit foglalja össze *dr. Fülöp Éva Mária*. Itt részletesen tárgyalja a „magyarországi agrár-ismeretterjesztés és népszerűsítés méltatlanul kevéssé ismert közkatonája**”,** *Angyalffy (Engelmon) András Mátyás* életútját. Erről viszonylag keveset lehet tudni, nyomtatásban megjelent munkái jelzik agrártudósi nagyságát. Nyolc nyelven beszélt, iskolái befejezése után a kor szokásának megfelelően nevelősködött, majd 1818 és 1823 között a híres gazdasági szakiskola, a keszthelyi Georgikon oktatójaként működött. Itt jószágkezelést és gazdasági technológiai tárgyakat adott elő. Legjelentősebb volt a juhtenyésztés tudnivalóit ismertető munkássága. Angyalffy saját tehetségével, saját erejéből küldötte fel magát a reformkor jelentős szellemi munkásságot felmutató gondolkodói közé.

1823-tól Pesten dolgozott, „a szakirodalom és közvetlen tanulmányutak eredményei ismertetésével közvetítette az előttünk járó nyugat-európai mintákat, szorgalmazva azok hazai viszonyokra alkalmazását…” Két – sajnos rövid életű – gazdasági folyóiratot is szerkesztett és adott ki a saját költségén 1824 és 32 között. Anyagi nehézségek miatt ezek sajnos megszűntek. Angyalffy saját pénzügyi tönkremenetele ellenére, a kor kedvezőtlen viszonyaival szemben, meg nem értettség közepette elszántan szolgálta az agrárviszonyok jobbításának fontos ügyét. Jelentősen gazdagította a magyar mezőgazdasági szakirodalmat. 1832-ben a Magyar Tudományos Akadémia is tagjai közé választotta, több európai szakmai társaság oklevelével ismerték el tudását. Később Tatán és Ekecsen (ma Okoc, Szlovákia) gazdálkodott. Pozsonyban halt meg, küzdelmes életút után, anyagi nehézségek közepette. Kitartása, szívóssága emberi nagyságát jelzi.

A *dr. Fülöp Éva Mária* és *Hozák Attila* (az iskola igazgatóhelyettese) által összeállított nagy ívű ismeretterjesztő kiadvány 4. fejezetében a 19. század közepére hűbériből polgárivá alakuló társadalmi viszonyok ismertetése során kiemeli az úrbérrendezés jelentőségét, a társadalom- és faluszerkezeti változásokat. Az 5. fejezet a formálódó új társadalmi- gazdálkodási- és gazdasági folyamatokat, tényeket összegzi. Az „okszerű gazdálkodás” magyarországi elterjedését, az állatállomány fajtaváltását, a technikai fejlesztések térnyerését, az állat- és növény-egészségügyi kutatóintézetek megalapítását az eredmények növekedésének feltételeként és okaként mutatja be.

A naszályi Angyalffy Mátyás Általános Iskolában 1988-ban emléktáblát avattak a névadó tiszteletére, de hiteles ábrázolás nem találtatván, arcmása nélkül készült el. Ez 2013-ban egy domborművel egészült ki. Az Angyalffyt, „A TANÁRT” ábrázoló dombormű , *Gáspár Pál Szilveszter* ötvös alkotása, sem az arcot, hanem a tevékenységet állítja példaként az ifjúság és a szűkebb-tágabb társadalom elé.

Megyei viszonylatban is a helyi, falusi értékmentés, értékőrzés legszebb példái közé tartozik mind a tanulmányi verseny, mind az itt röviden ismertetett munka.

Magyarország mezőgazdálkodása a 18-19. században /·összeáll. Fülöp Éva, Hozák Attila. -·[Naszály]·: Naszályi Tanulóifjúságért Alapítvány, 2014. -·19 p.·: ill.·; ···Bibliogr.: p. 19

Gyermekmenedékházból óvoda. – A szőnyi óvoda története az elmúlt 116 év távlatából[1]

MÁRKU MÓNIKA

A mai szőnyi óvoda „ősintézményének”, a gyermekmenedékháznak létrehozását Szőny község elöljárósága az 1887. szeptember 13-iki közgyűlésén határozta el. Kezdetben, mint gyermekmenedékház tavasztól őszig működött először az iskola udvarán, majd más-más intézményekben, míg végül 1898. december 6-án végleges helyre költözött. Itt a mai napig működik egy óvodai gyermekcsoport.

[1] Az írás a Komáromi Újság 10. évf. 22. számának (2015. március) 18. oldalán megjelent tzs-ms: A szőnyi óvoda című cikke alapján készült.

Megalakulásának idejében a gyermek-menedékházban önkéntes asszonyok és lányok vigyáztak a 100-nál is több gyermekre. Az első világháborút követően (1918-1920) működése szünetelt. Majd 1920-ban, *Czumpf Jolán*, mint az első okleveles óvónő került a menedékház élére, aki rátermettségével, szaktudásával mintegy két év alatt óvodává fejlesztette az intézményt. *Czumpf Jolán* egészen 1945-ig vezette az óvodát. Működése alatt óvónői lakással bővítették az épületet (1926).

1945. és 1948. között *Szabó Irén* dajka került az óvoda élére. Őt, 1948-tól *Mogyorós Józsefné Borvendég Erzsébet* követte. Az ő nevéhez fűződik a mai értelemben vett óvoda kialakulása a településen. A gyermeklétszám folyamatos növekedése aztán második óvónő alkalmazását hozta magával. Így került az óvodához 1955-ben *Honfi Magdolna*.

1958-ban újabb épületbővítésre, felújításokra került sor: megépült a második csoportszoba, bevezették a z épületbe a folyóvizet, s benti WC-t építettek. 70-80 főben korlátozták a férőhelyek számát, s megkezdődött az óvodai főzőkonyha működése is. 1960-ban ismét fejlesztéseket hajtottak végre az óvodában: a járás új bútorokat, játékokat vásárolt az ide járó gyermekek számára *Honfi Magdolnát* 1962-ben *Ludvig Gyuláné Zigó Gizella* követte. 1965-re azonban újabb óvónő alkalmazása vált szükségessé. Így került Bakonybánkról Szőnybe *Reider Józsefné Pénzes Ibolya*. 1973-ban, a nyugdíjba vonuló Mogyorós Józsefnét ő váltotta az intézményvezetői székben. Ekkor került sor a harmadik csoportszoba kialakítására a megüresedett szolgálati lakás helyén. Ezt követően 1978-ig mintegy ötcsoportosra bővült az intézmény, sőt új iroda, mosdó kialakítására került sor, és megújult az óvoda udvara is.

A továbbra is növekvő gyermeklétszám, s az élénk óvodai élet újabb óvónők és dadák felvételét kívánták. Ennek során hamarosan minden csoportban már két óvónő és 1 dajka foglalkozott a gyerekekkel.

Reider Józsefné 1983-as nyugdíjazását követően 1997-ig *Zigó Gizella* vezette az intézményt. Irányítása alatt további fejlesztésekre történtek: bevezették a gázfűtést, felújították a tetőszerkezetet és részlegesen az épület csatornarendszerét is.

1997-től *Sáriné Burián Mária* került az óvoda élére. Az ő tevékenysége alatt jött létre a Szőnyi Színes Óvodáért Alapítvány, melynek kuratóriumi elnöke lett. Az óvoda 1998-ban ünnepelte fennállásának 100. évfordulóját, melyre nagyszabású ünnepségsorozattal emlékeztek. Újabb fejlesztések zajlottak az intézményben: megépült a tornaszoba, sor került az összes belső helyiség és a teljes villamoshálózat felújítására is. Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozását követően az EU-s előírásoknak megfelelően felújították az udvart, a teraszt, s részleges külső tatarozás is történt. 2000-től 2014-es megszűnéséig a molaji tagóvodát is Sáriné vezette.

Egyesületi élet

Rovatvezető: Kissné Anda Klára
kissne.anda.klara@jamk.hu
34/513-678

MKE Alapítás éve: 1935

V. évfolyam
3. szám
2015. március

KEMLIB

Tisztújítás után az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezete

Kissné Anda Klára

Ismét lezárult egy időszak és valami új veszi kezdetét. Az MKE Komárom-Esztergom Megyei Szervezet egy rendhagyó módon ötéves időszakot zárt le 2015. március 2-án, amikor tisztújító taggyűlésre hívta tagjait a József Attila Megyei és Városi Könyvtárba. A hagyományosan négyéves ciklus egy előrehozott választás és – az Alapszabály szerint – az országos küldöttközgyűléshez igazodó módon, a tagság felhatalmazásával működött egy évvel tovább.

Kristófné Szabó Szerafina leköszönő elnök beszámolót tart. Fotó: Török Csaba

A napirend szerint a formaságok után az elmúlt öt évet átfogó beszámolókkal kezdődött a taggyűlés. Először *Kristófné Szabó Szerafina* elnök adott számot **a megyei szervezet tevékenységéről**, majd *Kissné Anda Klára* a **gazdasági tevékenységről és a pénzügyi helyzetről** számolt be. Mindkettő pozitív mérleget vont: nőtt az egyéni és testületi tagok száma, ami a szervezet anyagi helyzetét is javította; nőtt a tagok aktivitása a szervezetben és a szervezet aktivitása az MKE működésében; sokszínű és nagyszerű kirándulások, tapasztalatcserék szerveződtek; ismét növekedésnek indult a vándorgyűléseken és az MKE programokon való részvételi arány; realizálódott a határon túli (felvidéki) együttműködés, az egyesületi-szervezeti tevékenység kiszélesedett; szakmai kitüntetések sora igazolja vissza, hogy a szervezet figyelme kiterjed tagjai és a megyében dolgozó könyvtárosok munkájára.

A szervezet az MKE jogszerű átalakulását követően is (nagyobb felelősséggel) rendelkezhet pénzügyeiről saját bevétele erejéig, bár gazdaságilag nem önálló, adószámát visszaadta. Az anyagi helyzete stabil. A megnövekedett taglétszám ellenére azonban némileg aggasztó, hogy a tagok között egyre több a nyugdíjas, fiatalításra lenne szükség.

Kissné Anda Klára ezt követően az **MKE Elnökség és a Tanács** múlt évi tennivalóiról beszélt. Ezek közül több pontot (könyvfesztivál, vándorgyűlés, OKK műhelybeszélgetések és a novemberi MKE életpálya-konferencia) már az elnöki beszámoló említett. A titkár fontosnak

tartotta azonban tudatosítani, hogy az MKE milyen érdekegyeztető munkát, milyen pályázati tevékenységet végez, hány bizottságban érdekelt és hányat hozott létre annak érdekében, hogy a szakmai és társadalmi elvárásokhoz szempontrendszert és módszereket alkosson. Szervezi az *Alkotó könyvtáros* sorozatot a könyvtárosok sokszínűségének bemutatására. Képviseli a hazai könyvtárügyet a nemzetközi szervezetekben.

A tanácsülések általában negyedévente az egyes időszakok eseményeiről, feladatairól, döntéseiről és az aktuális, a szervezetek és szekciók munkáját segítő kérdések megvitatásáról szólnak. Ebben a körben kerül ismertetésre minden olyan kérdés, amelyet a szervezeteknek és szekcióknak véleményezni kell, javaslatot készít elő (például az MKE tagdíjkérdése, honlapfejlesztési koncepciója, a Füzéki-emlékérem hangsúlyossá tételének és átadásának mikéntje stb.). A legutóbbi alkalom az országos tisztújítás kérdését is tárgyalta.

A tájékoztatás végén a közeljövő aktuális eseményei (könyvfesztivál, Fitz-díj jelölés) és a határidők hangoztak el.

A következő napirendben a **megyei szervezet választási bizottságá**nak elnöke, *Takács Anna* ismertette a jelölési folyamatot, annak eredményét és a választási eljárást. Számláló bizottság felállítása után került sor a megyei tisztújításra. Nem volt nehéz dolga a tagságnak, a jelöltek száma szinte megegyezett a betöltendő pozíciók számával. A szavazást követően *Fátrai Erzsébet*, a szavazatszámláló bizottság elnöke hozta nyilvánosságra a szavazás eredményét.

Az MKE KEMSZ új vezetősége

- **Elnök:** Kissné Anda Klára.
- **Elnökségi tagok:** Feketsné Kisvarga Anita, Gyüszi László, Kristófné Szabó Szerafina, Morvai Józsefné, Szűcs Imréné, a vezetőség póttagja Szűcs Katalin.
- **Az ellenőrző bizottság elnöke:** Takács Anna.
- **Az ellenőrző bizottság tagjai:** Kiss Csabáné, Sóvágó Zsoltné, póttagja Erősné Suller Ildikó.
- **Tanácsi képviselő:** Kissné Anda Klára.
- **Küldöttek:** Kissné Anda Klára, Pintérné Gurin Gabriella és Szilassi Andrea.

Nem vállalt tovább megbízatást *Muhi Orsolya* a vezetőségben, valamint *Kelecsényi Péterné* és *Galbács Györgyi* az ellenőrző bizottságban.

A bizottsági munkáért mondott köszönet után *Kristófné Szabó Szerafina* leköszönő elnökként vehetett át virágcsokrot. A taggyűlésen nem hangzott el, de ide kívánkozik és nem szabad elfelejteni, hogy a leköszönő vezetőség tagjai közül Muhi Orsolyát külön köszönet illeti eddigi támogatásáért és feladatvégzéséért.

Egy rövid **nőnapi köszöntés**, a gusztusos csomagban átadott apró, tipikusan női formákat mintázó csokifalatkák és a házi sütemények szolgáltak üde átvezetésként a továbbiakhoz.

Kissné Anda Klára a **2015. évi költségvetés** keretszámainak ismertetése és felvezetése után a **2015. évi munkatervi** javaslatokat, illetve a megvalósítandó feladatokat terjesztette a tagság elé. Ez az év emlékév lesz: egyrészt az MKE megalakulásának 80., másrészt a Komárom-Esztergom Megyei Szervezet megalakulásának 55. évfordulója kíván kiemelt figyelmet. Ez utóbbi saját emlékülést, önálló kiadvány készítését, új szórólapok szerkesztését is magában foglal. A „szokásos", szervezeti élethez és ügyvitelhez kapcsolódó tevékenységek teljesítése, beszámolási kötelezettségek, felterjesztések, képviselet, munkabizottsági feladatvállalás mellett fokozni kell a kapcsolatépítést és együttműködést a város önkormányzatával és civil szervezeteivel egyaránt. Erősíteni kell a Szlovákiai Magyar Könyvtárosok Egyesületével felvett szálakat, de igény mutatkozott, hogy a Fejér Megyei Szervezettel közös tapasztalatcsere szerveződjön.

A programok és a tartalmi tevékenység megkívánják a pályázati tevékenységet. Nem maradhat el a megyén belüli és az országos tanulmányi kirándulás sem. A tagság a felvezetett javaslatok közül megyén belül a lábatlani Vitéz Sághy Antal Városi Könyvtárral és a város látnivalóival (Gerenday ház, -kert, arborétum és kúria, néprajzi gyűjtemény) szeretne megismerkedni. A program bővíthető a szlovák oldalon, egy Karvára szervezett kastélytúrával.

Taggyűlés. Fotó:Török Csaba

A megyehatáron túl Budapest és Vecsés lenne a célpont az OSZK bejárásával, valamint a Bálint Ágnes Emlékház és a vecsési kulturális központ, könyvtár és gyermekkönyvtár meglátogatása.

A szervezet támogatni kívánja idén is a vándorgyűlésen való részvételt, amelyet most Szolnok szervez meg, a kulturális igények szem előtt tartásával pedig továbbra is lehetőséget kíván nyújtani színházi előadások megtekintésére, közös múzeumlátogatásra.

Mindezek után nem csupán sikeres öt évet, eredményes választást, hanem egy jó hangulatú taggyűlést zárt a tagság. Az új vezetőség tagjainak jó együttműködést és kitartást kívánunk!

Felfelé ívelő pályán a megyei szervezet – öt év tükrében

Kissné Anda Klára

A Komárom-Esztergom Megyei Szervezet tisztújító taggyűlésén *Kristófné Szabó Szerafina* elnök adott számot az elmúlt öt év egyesületi tevékenységéről. Minden nehézség és akadály ellenére eseménydús, új próbálkozásoktól sem mentes, aktív évek állnak a leköszönő vezetőség mögött. Ezt igazolja a mind egyéni, mind testületi tagok tekintetében megnövekedett taglétszám (összesen 57 fő).

A megyei szervezet állandó programjai között minden évben volt alkalom **megyén belüli tapasztalatcseré**re, más - típustól független - könyvtár és könyvtárosok munkájának megismerésére. Láttunk iskolai (Eötvös József Gimnázium és Kollégium könyvtára), felsőoktatási (Esztergomi Hittudományi Főiskola Könyvtára) könyvtárat, egyházi gyűjteményt (Főszékesegyházi Könyvtár), városi (Dorog, Nyergesújfalu) és községi (Almásfüzitő) könyvtárat. Minden alkalom lehetőséget adott a megye kulturális értékeinek megismerésére, felfedezésére (Tata-Agostyáni Ökofalu, Jászai Mari Színház esztergomi Keresztény Múzeum, Azaum Római Tábor, Kernstock Károly Emlékház stb.). Szinte mindenütt művészettörténeti és helyismereti előadások kísérték, séták (pl. Párkányba), közös ebédek színesítették a programokat.

Az ország távolabbi pontjain működő könyvtárakba és közgyűjteményeibe szerevezett **kirándulások** is a szakmai és kulturális ismeretek bővítését szolgálták. Egerben a megyei könyvtár csapatjátékba vonva mutatta meg gyűjteményét, tevékenységét és tereit (2010). Keszthelyen posztópapucsot húztunk a Helikon Könyvtárban (2012) és megkönnyebbültünk a Szegedi Csillagbörtönből kijövet (2014).

2013-ban a szervezet régi törekvése, a **határon túli könyvtárakkal** történő kapcsolatfelvétel vált valóra felvidéki körútja során. A szíves fogadtatást 2014 májusában viszonozta, amikor a komáromi és tatai városi, illetve a tatabányai megyei könyvtár gyermekkönyvtári projektjeit és szakmai gyakorlatát mutatta be tapasztalatcsereként.

Hagyományteremtő céllal szerveződtek a Komárom-Esztergom Megyei Könyvtári Hét egyesületi délutánjai. Nem csupán a tagok

tájékoztatása és a közösségformálás volt a cél, hanem valamilyen speciális szakmai kérdés megvitatása, felvetése. 2013-ban például az eltérő társadalmi csoportok megjelenése a könyvtárban, 2014-ben a könyvtári életpálya-modell volt a téma. Hagyományteremtő céllal szerveződött meg a tagok számára tavaly a könyvtárosok világnapja Majkon.

Specifikus szakmai igényekre reagált a szervezet 2010-ben a **webszerkesztő workshopok** rendezésével, rangos előadókat felvonultatva országos figyelmet vont magára. Sajnos 2013-ban megszűnt ez szakmai programsorozat. **Tanfolyamra** e mellett nem volt sem igény, sem lehetőség megyén belül. Az MKE által szervezett ingyenes tanfolyamokra (*Civil Akadémia* – 2011, *Játéktan tanfolyam* – 2012) mindig volt megyei jelentkező, az INKA Alapítvány pedig kedvezményes részvételi lehetőség nyújt képzéseire.

Maradt energia arra is, hogy 2014-ben a Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon az MKE Könyvtáros klubjába, illetve a soproni vándorgyűlésre előadást szervezzen. A vándorgyűléseken való részvételt minden évben – és utóbb növelt keretből – tudta támogatni tagjainak, a szakmai tapasztalatok, ismeretek és a széles látókör biztosítása érdekében.

2010-ben egy tagunk külföldi nyelvtanfolyamra nyert lehetőséget az MKE és a Goethe Intézet közös pályázatának ösztöndíjasaként.

A **kulturális igények kielégítését szolgálta a** Jászai Mari Színház előadásaira váltott egyesületi színházbérlet rendszeres kiajánlása vagy éppen a Szépművészeti Múzeum szakmai napjára szervezett csoportos múzeumlátogatás (Rembrandt és Immendorff kiállítás, 2014).

A megyei szervezet **testületi tagjaira** is tekintettel, minimálisan ugyan, de támogatni tudta rendezvényeiket.

Ám nem csak ezen mérhető le a szervezet munkája. Az elnök ott volt, mikor a megyében új könyvtárvezető kinevezéséről kellett dönteni. A lakosság figyelmét a civil napokon és „kulturális piacokon" hívtuk fel a könyvtárakra és könyvtárosokra.

Az évek alatt, ahogy az MKE-t újabb és újabb kihívások érték, az MKE felé is rendszeressé és egyre sokrétűbbé vált a feladatvégzés. Tagszervezetként – és elsősorban a vezetőségi tagok számára – ez a beszámolók során túl bizottsági feladatvállalást, szakmai tanácskozásokon való részvételt jelentett. Az új Ptk. és a civil törvény miatt minden szervezetre és szekcióra kiható **változás** ment végbe 2012-től. Jogszerűvé kellett tenni az MKE felállását, szervezeteinek és szekcióinak működését, a (tag- és pénzügyi) nyilvántartások vezetését. Így nem csak az MKE Alapszabálya változott, hanem a megyei szervezet is megalkotta saját szervezeti és működési szabályzatát.

Szakmai tanácskozások sora zajlott, hogy a 2021-ig tartó **könyvtári stratégiához** megfelelő szempontok és tézisek szülessenek, a könyvtár funkcióit újragondoljuk, az új társadalmi kihívásokra felelni tudjunk, hogy az új feladatokhoz hogyan és milyen módszereket alkossunk (lásd az Országos Könyvtárügyi Konferencia és műhelybeszélgetés sorozata).

A **hungarikum törvény** miatt a könyvtárak szerepvállalása a helyi értékek gyűjtésében, a források biztosításában erősödött, létjogosult az értéktár bizottságok munkájában részt venni. Ennek tudatosítására, a módszertan kidolgozására felállított MKE munkabizottságba a megyei szervezet is delegált tagot. És itt említhetjük meg, hogy a tagok közül többen más szekciókban (KTE, Társadalomtudományi, Olvasószolgálati Szekció, Helyismereti Könyvtárosok Szervezete) is regisztráltak, van, aki pozíciót is betölt (Gyermekkönyvtáros Szekció).

A **szekciók és a társszervezetek** több alkalmat kínáltak kitekintésre, amellyel több ízben éltek a tagok. Volt résztvevő a KTE szakmai napjain, a Kisalföldi Könyvtárosok és Könyvtárak Egyesületének e-könyves konferenciáján, a mezőberényi *Olvasóvá nevelés* címmel tartott konferencián vagy – amíg szerveződött - a

*Helyismereti Könyvtárosok Országos Tanácskozásai*n, utóbb pedig már a *Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciáj*án is. 2014-ben a mindenkit érintő könyvtári életpálya-modell körüljárása volt témája az MKE-IKSZ novemberi konferenciának.

De nem csak munka, öröm is akadt bőven, amikor egy-egy tagunk – sokszor egy életút – munkájának elismerése **kitüntetés**sel is realizálódott: Fátrai Erzsébet Bibliotéka Emlékérem (2010), dr. Monostori Imre Füzéki József-díj (2011), Takács Anna Szinnyei József-díj (2012), Tanczerné Jakus Emőke KTE Emlékérem - Életműdíj (2012). Büszkék lehettünk Nagy Editre, aki a megyei könyvtár könyvtárosaként az MKE *Alkotó könyvtáros* sorozatában festményeit állította ki (2013).

A megyei szervezet tevékenységét az **évente 40-50 publikáció** szépen prezentálja a *KemLib* és a *Könyvtárvilág* oldalain. Az utóbbi években a Tatabányai és a Tatai TV, 2013-ban a Gútai és az Érsekújvári TV is adott hírt a kölcsönös szlovák-magyar látogatásokról.

Ugyan saját kiadványa nincs a szervezetnek, de **történeti és átfogó összefoglalása olvasható** az MKE jubileumi évkönyvében (2011). A saját honlap (mkekemsz.hu) fejlesztése pedig folyik.

Az elmaradt feladatok ellenére összességében pozitív ciklust zárt le a szervezet, a tagok visszaigazolják az eredményeket. Amit az új vezetőségnek szem előtt kell tartani, az a tagság fiatalítása, a pályakezdők és új munkatársak megismertetése azzal a többlettel, amit az MKE jelent. OTP)

Pénzügyeink 2010-2014 között

Kissné Anda Klára

Elmaradhatatlan napirendi pontja volt a megyei szervezet tisztújító taggyűlésének a pénzügyi beszámoló. Nem csak az új vezetőségnek kell tudnia, hogy mennyi a kezdőtőke és milyen hozzávetőleges bevételekkel, költségekkel számoljon, de a tagság is joggal várja el, hogy tájékoztatást kapjon arról, mire költöttük a tagdíjakat.

Kissné Anda Klára eddig a szervezet titkáraként és gazdasági ügyintézőjeként adott erről számot. Nem csupán a szervezeti vagyont érintő kérdésekre tért ki, hanem arról is beszámolt, milyen hosszú és nehézkes folyamat volt a jogszerű működést elérni, az önálló adószámtól „megszabadulni". Az MKE könyvelése miatt megkövetelt szabályszerűség, a bizonylat kiállítási rend, a 2014-től bevezetett havi elszámolások vezetése és nyilvántartása a megfelelő végzettség nélkül és munkaidőn túl, bizony sokszor embert próbáló feladat volt. Mára egy letisztult gyakorlattal, megfelelő utasításokkal ellátott tevékenységi formává vált. Az adminisztráció és a bürokrácia, a pontos és következetes nyilvántartások vezetése ró csupán terhet arra, aki a szervezet pénzügyi tevékenységét ellátja.

Kissné Anda Klára titkár és újonnan megválasztott elnök beszámolt az elmúlt 5 év gazdálkodásáról. Fotó: Török Csaba

Ami a számokat illeti, 2010. január 1-én összesen 168.588 forintja volt a szervezetnek. 2014. december 31-én 141.123 forinttal zárt. Tudvalévő, hogy civil szervezetként csak a **tagdíjak** jelentenek bevételt, aminek egy része az MKE működését is segíti. A taglétszám

növekedése önmagában nem jelenti a bevételek növekedését, hiszen aktív vagy nyugdíjas tagdíj kategóriák szerint más a mérték - és sajnos a tagság „öregszik”. A 2014-től bevezetett tagdíjreform és kártyadíjak viszont jelentős emelkedést hoztak az előző évekhez képest. Ha csak ezt az évet nézzük, 298500 forint volt a tagdíjbevétel, és ebből 108.500 forint az MKE felé továbbutalt tagdíjhányad. Miből is gazdálkodunk?

Becsapós lehet, ha a **részvételi díjak**at nézegetjük. Nehéz előre kalkulálni, hogy hányan jönnek majd el kirándulni, és még őket is – a megkülönböztetett díjak miatt - egyesületi tagokra és hozzátartozókra bontva kell előre kiszámolni. Ugyanakkor, míg a bevételi oldal ettől nő, a kiadási oldalon a sofőr zsebébe vándorol. Persze a részvételi szándék függ a programtól és a távolságoktól is. Példaként: 2010-ben a közel 123 ezer forintos egri út költségéből 44 ezer forintot fizettek be a résztvevők részvételi díjként, míg 2014-ben a szegedi útra a és Dorog-Nyergesújfalu úti célra kifizetett közel 235 ezer forintból 166 ezret álltak a kirándulók. Hosszú évek tapasztalata alapján az egyesület a szállítási költség egyharmadát tudja fedezni. A külföldi utak áfa-mentesek, 2013-ban ezen lehetett spórolni.

A **kamatbevételek** addig jelentettek valamit, amíg volt a szervezetnek takarékszelvénye (no, akkor is csak évi négyezer forintot meghaladó összeg). Az MKE OTP számlájához nyitott alszámla viszont nem eredményez kamatot (2014-ben 20 forint volt).

Rendkívüli bevételként előfordult a kategóriától magasabb tagdíj befizetése, civil napon kapott adomány, vagy ha az egyesületi színházbérletet igény hiányában nem saját tag vitte el, de egyik évben sem haladta meg ez a fajta támogatás a 14 ezer forintot.

Mindezzel együtt a 2010-ben még 232.603 forintos bevétel 2014-re összességében szinte duplájára, 478.320 forintra nőtt.

A kiadási oldalon említettem már az MKE felé utalt **tagdíjhányad**ot és a szállítási költséget. Utóbbihoz kell számítani a vezetőség tagjainak útiköltségét is, ha a szervezet képviseletében járnak el, valamint az esetenként meghívott előadók számára is sokszor ez jelenti csupán a honoráriumot. A **kiküldetési költség** 2010-ben még a négyezer forintot sem érte el, de nem volt előadónk sem. 2014-ben majdnem 22 ezer forintot könyveltünk ezeken a címeken a szállítási költséghez. És közben a saját közalkalmazotti kedvezményt igazoló szelvényeken fogytak a pecséthelyek…

A gazdasági tevékenység és a feladatellátás megköveteli a **nyomtatvány és irodaszer** költséget (16-17 ezer forint), a **postaköltség**et (9410 forint/2014), a **bankköltség**et (9-10 ezer forint). Hiába a megyei könyvtár infrastruktúrája, a saját mobil, a pesti utakhoz kötött személyes kézbesítés, már nem elegendő évente egy kiadási és egy bevételi bizonylattömb. Egyéb nyomtatványok költségét, tonertöltést, szórólapok nyomtatási költségét, az irattárazáshoz szükséges beszerzést is fedezni kellett. A postaköltség és a bankköltség megemelkedése az MKE jogszerű, közös gazdálkodásának következménye, ahogy az is, hogy már nem kell a szervezetnek évente húszezer forintot könyvelésre kifizetni.

Az összejöveteleket (workshopok, taggyűlések) a **vendéglátás** költségei terhelik. Az évek alatt sikerült a színvonal megtartása mellett csökkenteni a kiadásait, de így sem volt ötezer forint alatt tartható. 2013-ban új tételként **reprezentáció**ra is tervezni kellett, szponzori segítséggel is majdnem hatezret költött rá a szervezet.

Kulturális hozzájárulásként a tagok igényeit szolgálta az egyesületi színházbérlet, illetve 2014-ben már az egyedi szólójegyek is. (18-10 ezer forint értékben). A **vándorgyűlésen való részvétel**t 30, majd 40 ezer forintból támogattuk. De volt, hogy a kiránduláson a tagok belépőjegyeit is a szervezet állta. A **testületi tagok** 10-10 ezer forint erejéig élhettek rendezvényeik támogatási igényével, de nem mindenki vagy nem minden évben használta ki.

A támogatás feltételei külön megállapodási szerződésben rögzítettek.

Egyetlen évben (2013) volt csupán olyan kifizetés, amely nem lett volna indokolt: egy telefonon történt megkeresés után, később távollévők között kötött megállapodás jogcímén kötelezték a szervezetet **szolgáltatási díj** megfizetésére – nem tudott segíteni sem a fogyasztóvédelem, sem a Békéltető Testület.

A **kiadások az évek alatt** a nevezett tételek függvényében 112.870 forintról (2010), 473.733 forintra ugrottak (2014).

Összességében igyekezett a szervezet a bevételeket növelni, a pénzt jól forgatni, és amit az egyik oldalon sikerült megspórolnia, azt a másik oldalon a működésre és tagjai érdekében használta fel. Nem mindig sikerült. A részvételi díjak rossz kalkulációból adódóan, a tervezetthez képest alacsonyabb létszám/más kategóriás tagdíjak vagy az éppen nem tervezhető kiadások (lásd 2013) miatt rendszerint mínusz 55-40 ezer forintos eredménnyel zárta az éveket. A felelősséget megnövelte az MKE-vel közös gazdálkodás, hiszen a szervezeti gazdálkodás eredménye immár az MKE pénzügyi helyzetében is megmutatkozik. 2014-ben a lelkiismeretünk e tekintetben tiszta. Bár a 2010. évi tőkéhez képest 27.465 forinttal kevesebbet tudunk hátrahagyni az új vezetőségnek, hosszú évek alatt első ízben fordult elő, hogy az előző évhez képest pozitív eredménnyel (4.587 forint) tudtuk a ciklust lezárni. A visszatekintő értékelés és a tapasztalatok alapján született 2015. évi költségvetés vélhetően tartható lesz.

Az MKE részvétele a XXII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon

A XXII. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál **2015. április 23-tól április 26-ig** kerül megrendezésre a Millenárison (Budapest II., Kisrókus u. 16-20.). A Magyar Könyvtárosok Egyesülete április 24-én, pénteken 10.30 órai kezdettel **Könyvtári digitalizálás és jogkezelés** címmel kerekasztal beszélgetés tart a Supka Géza teremben. Ugyanitt **Európai olvasnivaló** címmel a Typotex Kiadóval közös szervezésben, szintén pénteken, 14.00-tól mutatják be a kiadók az EU fordítástámogatásból megjelent könyveiket. (A Supka Géza terem a Millenáris B épületének galériáján van, átellenben a Könyvtáros Klubbal és az MKE standjával.) Az MKE **stand**ja – a tavalyi évhez hasonlóan – a **Millenáris B** épületének (volt Jövő Háza) galériáján lesz (**G3**).

A stand melletti **Könyvtáros Klub**ban az MKE lehetőséget biztosít saját szervezeteinek, könyvtáraknak és kiadóknak önálló programok rendezésére. Az MKE teljes programja itt olvasható: http://mke.info.hu/wp-content/uploads/2015/03/MKE_Konyvfesztivali_program_2015.pdf, valamint természetesen a könyvfesztivál programfüzetében és a könyvfesztivál honlapján (www.bookfestival.hu) is megjelenik.

Idén is – a programot részletező – ingyenes meghívókat tudunk juttatni könyvtárosoknak és hozzátartozóiknak. A meghívók az MKE titkárságán vehetők át – előreláthatóan április közepén (időben küldünk értesítést a katalisten és az MKE honlapján). Mindenkit tisztelettel hívunk és szeretettel várunk az MKE szervezésében megvalósuló programokra és a könyvtáros standhoz! Forrás: http://mke.info.hu

Az év fiatal könyvtárosa – Pályázati felhívás 2015

Az MKE és az IKSZ ismét meghirdette a 35 évnél fiatalabb kollégák számára „Az év fiatal könyvtárosa-díj” elnyerésére irányuló pályázatát. **Beérkezési határidő: 2015. június 1. hétfő, 14 óra.** A pályázati felhívás, a jelölési űrlap és a pályázat alapító okirata megtalálható honlapunkon: http://mke.info.hu/tevekenysege/palyazatok/az-ev-fiatal-konyvtarosa/ Az elismerés ünnepélyes átadására az **MKE 47. Vándorgyűlés nyitó plenáris ülésén** (Szolnok, 2015. július 16.) **kerül sor.** A címmel elismerő oklevél, pénzjutalom (100 e/Ft), valamint egyéb szakmai támogatás jár.
Forrás: http://mke.info.hu

KLIKK

Rovatvezető: Vitéz Veronika
vitez.veronika@jamk.hu
34/513-674

V. évfolyam 3. szám
2015. március

KEMLIB

Kedves KLIKKelők!

Mostani számunkban igyekeztem vegyíteni a nem szokványos, érdekesebb témájú cikkeket a hasznos tippekkel. Fogadjátok érdeklődéssel!

Vitéz Veronika, rovatvezető

Merre tart az IT világ?

Vitéz Veronika

Magyar fejlesztés: ügyfélkiszolgálás emberi közreműködés nélkül

A magyar, kutatás-fejlesztéssel foglalkozó Innofor-Invest Kft. féléves munkát követően egy automatizált marketing robot rendszert fejlesztett ki, amely képes az élőszavas, személyes találkozáson alapuló tájékoztatás kiváltására minden olyan környezetben, ahol eddig elengedhetetlen volt az emberi jelenlét. Forrás: http://hirek.prim.hu/cikk/2015/03/16/magyar_fejlesztes_ugyfelkiszolgalas_emberi_kozremukodes_nelkul

Újra itt az Internet Fiesta

Internet Fiesta lesz ismét a könyvtárakban. Az immár 16. alkalommal megrendezett országos programsorozat témája idén *Környezetünk és családunk az interneten* – mondta el Dippold Péter, az Internet Fiesta programbizottság elnöke az M1 Ma reggel című műsorában. Forrás: http://hirek.prim.hu/cikk/2015/03/13/ujra_itt_az_internet_fiesta

Kérjük, dobogja be PIN-kódját!

Az emberek szívverésének egyedi ritmusát használná azonosításra a Halifax bank.
Forrás: http://computerworld.hu/computerworld/kerjuk-dobogja-be-pin-kodjat.html

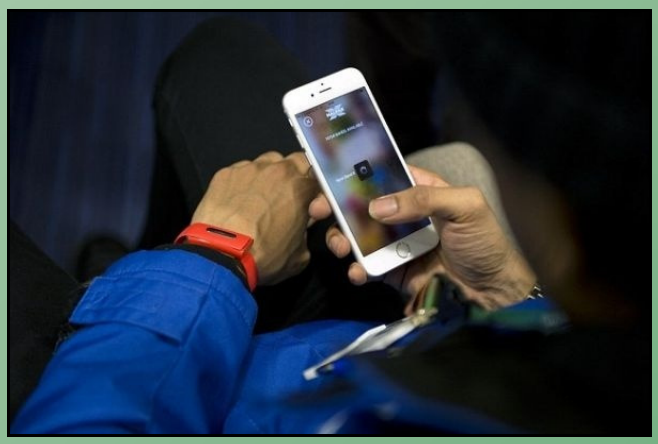

Az ausztrál gyerekek kétharmadának van okostelefonja

A 3 és 17 év közötti ausztrál gyerekek és fiatalok több mint kétharmadának van okostelefonja, és hetente átlagosan majdnem egy teljes napot eltöltenek a készülékek használatával egy új jelentés szerint.

Forrás: http://www.metropol.hu/cimlap/cikk/1296881

Eddig várj a videokártya-vásárlással!

Jöhetne már a GTA V, de legalább még van némi időnk taktikázni a videokártya-vásárlással, sőt, idén több fordulat is várható a VGA piacon.
Forrás: http://pcworld.hu/hardver/eddig-varj-a-videokartya-vasarlassal.html

2015 február

NAGY EDIT

1.
A bányafőorvos unokája : Szabó István a tatabányai bányateleptől az Oscar-díjig / Reichert Gábor. - In: A mi Tatabányánk : Tatabánya Város Önkormányzatának magazinja.
5. évf. 2. sz. (2015. február 13.), p. 14. - ill.

2.
A fekete bojtár idézése / Petrozsényi Eszter.
In: Könyvtári levelező/lap 26. évf. 1. sz. (2015.), p. 17. - ill.

3.
A könyvtári területet érintő aktuális kérdések / Kissné Anda Klára.
In:Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 22-24.

4.
Adventi irodalmi kávéház / Makuvek Nóra. - In: Könyvtári levelező/lap.
26. évf. 1. sz. (2015.), p. 15.- ill.

5.
Álarckészítés után indiai masszázs : Kisbér : [hír].
In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. 26. évf. 29. sz. (2015. február 4.), p. 3.

6.
Applikációajánlatok / Szilassi Andrea. - In: Könyvtári levelező/lap.
26. évf. 1. sz. (2015.), p. 24-25. - ill.

7.
Az olvasás szerelmeseinek : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 31. sz. (2015. február 6.), p. 4.

8.
Balogh Béla előadása : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 44. sz. (2015. február 21.), p. 2.

9.
Digitális kompetenciafejlesztő programok a kistelepüléseken / Mikolasek Zsófia. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015.február), p. 10. - ill.

10.
Éghajlat: ismerjük meg és cselekedjünk! / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 13-16. - ill.

11.
Egy Oscar-díjas filmrendező tatabányai gyökerei / Nagy Ádám
In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 3-4. - ill.

12.
Elkeverték a ládakulcsokat : Kiderült, miért ferde a Szent Korona keresztje / Finta Márk.
In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 47. sz. (2015. február 25.), p. 4. - ill.

13.
Elveszett hazáról a megyei könyvtárban : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 33. sz. (2015. február 9.), p. 4.

14.
Érdekességek az IT világából / Vitéz Veronika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 25-26. - ill.

15.
Érmék, plakettek Komáromról(-ból) / Márku Mónika. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 19-20. - ill.

16.
Ezt a könyvet nem kell visszahozni! Nemzetközi Könyvajándék Nap(-ok) a JAMK-ban / Suller Ildikó. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 11. - ill.

17.
Farsangi máz / Goldschmidt Éva. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum]
A Téka Téma online utóda. - 5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 12. - ill.

18.
Háy János író lesz a könyvtár vendége : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 31. sz. (2015. február 6.), p. 4.

19.
Hazugságvizsgálat, avagy az igazság ára / Takács Tímea.
In: Könyvtári levelező/lap. - 26. évf. 1. sz. (2015.), p. 13. - ill.

20.
Hogyan ír Potyondiné Takács Margit? : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 44. sz. (2015. február 21.), p. 2.

21.
Holokausztról feketén-fehéren : Tatabánya / V.T.
In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 41. sz. (2015. február 18.), p. 2.

22.
Így írnak Ők... / Takács Tímea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 9. - ill.

23.
Kicsik és nagyok könyvtára : [Képhír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 42. sz. (2015. február 19.), p. 4. - ill.

24.
Kitártuk az ünnepre nyíló ablakot Máté Angival / Goldschmidt Éva.
In: Könyvtári levelező/lap. - 26. évf. 1. sz. (2015.), p. 16. - ill.

25.
Könyvtár a kulisszák mögül : Olvasólámpa : Mi az ETO? Találkozók a (szak)irodalom kedvelőinek / Veizer Tamás. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 35. sz. (2015. február 11.), p. 4. - ill.

26.
Küldöttközgyűlés választás előtt / Kissné Anda Klára. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 21-22. - ill.

27.
Mesélt a Mikulás / TT. - In: Könyvtári levelező/lap.
26. évf. 1. sz. (2015.), p. 14. - ill.

28.
Mint egy régi barát - Beszélgetés Háy Jánossal / Petrozsényi Eszter.
In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 6-7. - ill.

29.
Mit tükröz írásunk? Bevezetés a grafológia világába / Nász János. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 4-5.- ill.

30.
Mobiltelefonon alapuló sajátos innováció Afrikában / Szilassi Andrea.
In: Kemlib [Elektronikus dokumentum] : a Téka Téma online utóda.
5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 16-18. - ill.

31.
Önkéntesek a könyvtárban / V.T. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 40. sz. (2015. február 17.), p. 2. - ill.

32.
Pedagógus, könyvtáros és énekkaros : Ürmös Lászlóné : az Értelmiségi Klub vezetője volt a könyvtár idei első vendége / W.Zs. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 32. sz. (2015. február 7.), p. 4. - ill.

33.
Rendhagyó irodalomóra lesz a könyvtárban : Komárom : [hír].
In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 28. sz. (2015. február 3.), p. 4.

34.
Új kiállítás a grafikus munkáiból : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 37.sz. (2015. február 13.), p. 3.

35.
Új kiállítás a megyei könyvtárban : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 38. sz. (2015. február 14.), p. 2.

36.
Új kiállítás Lőrincz Szandra munkáiból : [hír]. - In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra.
26. évf. 33. sz. (2015. február 9.), p. 3.

37.
Újra Pöttöm-klub a gyermekkönyvtárban : Dorog : [hír].
In: Komárom-Esztergom megyei 24 óra. - 26. évf. 38. sz. (2015. február 14.), p. 2.

38.
Ünnepeljük olvasóinkat! / Dollmayer Bea. - In: Kemlib [Elektronikus dokumentum]
a Téka Téma online utóda. - 5. évf. 2. sz. (2015. február), p. 7-8. - ill.